

Boliden++ kehittämishanke

Loppuraportti

31.1.2020



Työsuojelurahasto
Arbetskyddsfonden
The Finnish Work Environment Fund

ILMARINEN

1. Hankkeen tausta

Boliden Kevitsa Mining Oy on Suomen suurin kaivos, joka työllistää yli 400 henkilöä. Lisäksi alueella työskentelee yli 300 aliurakoitsijoiden työntekijää. Hankkeen tavoitteena on parantaa Boliden Kevitsan oman henkilöstön, sekä kaivoksella työskentelevien aliurakoitsijoiden henkilöstön työturvallisuutta ja työhyvinvointia. Hankkeessa luodaan uudenlainen, yhteistyötä korostava toimintakulttuuri, joka vähentää tapaturmia ja sairauspoissaoloja sekä edistää työn sujumista. Tärkeänä osa-alueena hankkeessa on yötyötä tekevien kuormituksen hallinta, palautuminen sekä työn ja perhe-elämän yhteen sovittaminen. Hankkeen päämenetelminä ovat teematyöpajat, sähköiset tiedotusjärjestelmät, etäpalvelut sekä tapahtumat. Lisäksi hankkeessa kehitetään työhyvinvointiin ja työturvallisuuteen liittyviä toimintaprosesseja ja viestintää. Hankkeen toimenpiteiden odotetaan parantavan työn sujumista ja tuottavuutta sekä vähentävän heikentyneen työkyvyn ja vakuuttamisen kustannuksia. Hanke toimii päänavaajana kaivosteollisuuden työhyvinvoinnin jatkuvassa kehittämisessä.

Seuraavassa on esitetty yhteenveto hankkeen toteutuksesta ajalla 15.9.2018 – 31.1.2020.

2. Rahoitus

Hankkeen rahoitus muodostuu viidestä rahoituslähteestä: Boliden Kevitsa Mining, aliurakoitsijat, VY Ilmarinen, VY If ja Työsuojelurahasto. Tämä raportti sisältää hankekokonaisuuden raportoinnin osarahoittajasta huolimatta. Hankkeen "työnimeksi" on muodostunut Boliden++.

3. Sitoutuminen hankkeeseen

Boliden Kevitsan ylin johto, EHSQ-yksikkö, turvallisuusorganisaatio sekä koko henkilöstö sitoutuivat hyvin Boliden++ -hankkeeseen. Oman henkilöstön lisäksi noin 20 aliurakoitsijayritystä osallistui omalla kustannuksellaan projektin toimenpiteisiin.

4. Painoalueet

Boliden++ projektin painoalueiksi ovat muodostuneet Bolidenin oman henkilöstön työhyvinvointi ja työkyky, kaivosalueen kokonaisturvallisuus sekä työn sujuminen ja yhteistyö urakoitsijoiden ja Boliden Kevitsan välillä. Seuraavassa on esitetty toteutetut toimenpiteet painoalueilla, jatko-suunnitelmat sekä hankkeen aikana esille tulleita huomioita.

4.1. Työhyvinvointi ja työkyky

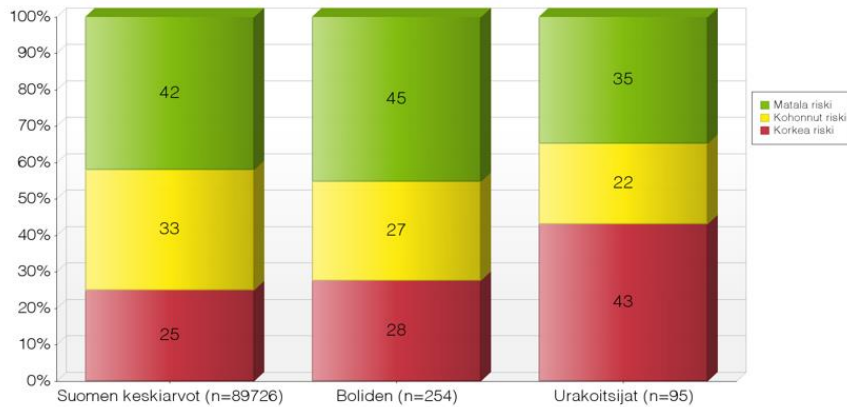
Terveyskysely

Hankkeen alussa toteutettiin terveys- ja työhyvinvointikysely, johon vastasi 254 Bolidenin omaa työntekijää sekä 95 urakoitsijoiden työntekijää.

Tulos osoittaa Bolidenin henkilöstöllä olevan hieman suomalaista keskiarvoa enemmän tuki- ja liikuntaelinongelmia, tupakointi on huomattavan yleistä ja myös vireystilaan ja palautumiseen on syytä kiinnittää huomiota. Aliurakoitsijoilla kokonaistilanne on merkittävästi huonompi, suorastaan huolestuttava. Kyselyn tulos määritteli hankkeen toimenpiteiden suuntausta ja korosti yhteistyön merkitys terveyden edistämisessä. Kyselyn vapaiden vastauskenttien kautta hankejohto sai myös arvokasta tietoa henkilöstöltä hankkeen käytännön toteutukseen.

Terveyskyselyn ryhmäraportti lyhyen aikavälin työkykyriskien osalta (Tuki- ja liikuntaelinongelmat, kipu ja mieliala)

Henkilöriskianalyysi



Terveystyöpajat

Boliden++ hankkeessa toteutettiin 18, Bolidenin ja urakoitsijoiden koko henkilöstölle suunnattua vuorovaikutteista työpajaa. Teemoina olivat vireystila, jaksaminen, palautuminen sekä työn ja vapaa-ajan yhteensovittaminen. Jarmo Riski ja Reijo Jylhä toimivat 2 tuntisten työpajojen puheenjohtajina.



FirstBeat -palautusmittaukset

Osana hanketta toteutettiin 75 palautusmittausta. Kaikille osallistujille tulokset raportoitiin puhelinpalautteella tai henkilökohtaisesti.

Sähköinen terveystalvemuks

Koko henkilöstölle suunnatun sähköisen terveystalvemuks kahdeksan viikon ohjelmien teemoja ovat:

- Terveystalvemuks
- Kuntotalvemuks
- Toimintakyky
- Rentous ja palautuminen

treeniresepti



Työterveyshuollon yhteistyö

Hankkeen terveyttä ja työkykyä edistävät toimenpiteet on tehty tiiviissä yhteistyössä Bolidenin oman työterveyshuollon kanssa. Pääpaino hankkeen toimenpiteillä on ollut työkyky- ja terveysongelmien ennaltaehkäisyssä sekä henkilöstön aktivoimisessa oman terveyden ja työkyvyn ylläpitoon.

Pohdintaa

Seuraavassa muutamia esille tulleita seikkoja terveyden ja työkyvyn edistämisen osa-alueella:

- Terveystalvemuks on hyvä toteuttaa sekä sähköisenä, että paperilomakkeella. Paperilomakkeen täyttöprosentti voi nousta korkealle, jos järjestetään täyttötilaisuuksia. Esimiesten osuus on tärkeä kyselyn täyttämisen motivoimisessa. Vastausaikaa ei kannata rajata liian tiukasti.
- Ryhmäpalautetta kannattaa hyödyntää osastokohtaisten ongelma-alueiden tai toisaalta hyvien käytäntöjen löytämiseksi.
- Kahden tunnin interaktiivinen terveystalvemuks on erinomainen keino motivoida osallistujien omaa aktiivisuutta. Työpajoja voidaan toteuttaa useita saman päivän aikana ja malli ei häiritse päivittäistä työntekoa liikaa.
- Henkilökohtainen palautusmittaus on informatiivinen ja motivoiva. Mittaukseen kannatta liittää henkilökohtainen puhelinpalute tai tapaaminen. Palute onnistuu hyvin myös pienryhmässä.

4.2. Kaivosalueen kokonaisturvallisuus

Boliden++ -hankkeessa työn- ja työturvallisuuden kehittämässä on käytetty LEAN Safety 6S -menetelmää. [Katso työkirja tästä linkistä.](#) Yleisenä periaatteena on kehittää työtä sinänsä turvallisemmaksi, jolloin kieltotauluja ja erityisohjeita tarvitaan vähemmän. Osa-alueella toteutettiin seuraavat toimenpiteet:

Valmistelu

Valmistelussa käytiin läpi henkilöstöhallinnon, tuotannon ja EHSQ -yksikön toimintamallit. Lisäksi hyödynnettiin terveyskyselyn vastauksia ja vapaita vastauskenttiä. Valmisteluvaiheessa määritettiin myös kyselyn organisaatiomalli ryhmäraportointia varten.

Auditoinnit

Seitsemälle aliurakointiyritykselle suoritettiin auditointi, joka käsitti erillisen tarkistuslistan mukaiset kohdat, kuten tilaajavastuudokumentit, perehdytyskäytännöt, työterveyshuollon toimenpiteet, turvallisuusohjeet sekä toisen portaalan alihankkijaverkostot.

Turvallisuustyöpajat

Yhdeksään, kahden tunnin mittaiseen turvallisuutta ja yhteistyötä kehittävään työpajaan osallistuivat Bolidenin johto, EHSQ-yksikkö, esimiehet sekä aliurakoitsijoiden johto ja esimiehet. Työpajoihin osallistui myös kentän työntekijöitä ja työsuojelun henkilöstöä.

Pohdintaa

Seuraavassa muutamia esille tulleita seikkoja työturvallisuuden edistämisen osa-alueella:

- Suuressa organisaatiossa erilaisia ohjeita on paljon. Aina ei tiedetä, onko edellinen voimassa, kun uusi ohje annetaan. Ohjeita annetaan myös usealta eri taholta.
- Bolidenin ja aliurakoitsijayritysten ohjeistukset saattavat poiketa toisistaan.
- Työohjeet ja tapa tehdä työtä saattavat poiketa toisistaan.
- Urakoitsijoilla perehdytys on joskus puutteellista ja dokumentaatio vaihtelee.
- Työterveyshuollon lakisäätteisessä toiminnassa on puutteita urakoitsijoiden osalla.
- Työturvallisuuteen liittyvät esimiesvastuut ovat joskus epäselviä ja kirjaamatta.

4.3. Yhteistyö

Bolidenin ja aliurakoitsijoiden sekä näiden välisen yhteistyön kehittäminen oli eräs hankkeen tärkeä painoalue. Tavoitteen mukaan yhteistyön kehittämisen kautta työ sujuu paremmin, työhyvinvointi ja työturvallisuus paranevat ja yritysten toimintakate paranee.

Tilaajavastuu

Tilaajavastuu on tärkeä osa yhteistyötä. Tilaajavastuulain vaatimusten lisäksi hankkeessa kehitettiin tarkistuslista, johon on kirjattu tilaajavastuulain vaatimusten lisäksi Bolidenin ja yritysten yhteistyötä kehittäviä kohtia.

Työhjeet

Hankkeen aikana aloitettiin myös työohjeiden tarkistaminen ja luokittelu käytännön-läheisemmäksi.

Mallidokumentit ja kaavakkeet

Bolidenillä ja urakoitsijoilla on erilaisia mallidokumentteja ja kaavakkeita. Hankkeen jälkeen urakoitsijoiden on mahdollista käyttää Bolidenin malleja, mikä osaltaan parantaa yhteistyötä.

Tiedottaminen, viestintä ja dokumentointi

Hankkeessa kehitettiin malli Bolidenin ja urakoitsijoiden välisen viestinnän ja yhteistyön parantamiseksi. Kehittämisen apuvälineenä käytettiin selainpohjaista LaatuPolku -järjestelmää, johon liitettiin mm. seuraavat ominaisuudet:

- Kolmitasoinen salanasuojaus
- Urakoitsijoiden yhteystiedot ja yhteyshenkilöt
- Urakoitsijoiden tilaajavastuudokumentit ja tarkistuslista
- Yhteistyöhön liittyvät ohjeet ja dokumentit
- Salasanalla suojattu ”Ideamylly” -yhteistyökanava
- Auditointiraportit
- Yhteistyötä tukeva vuosikalenteri

Hankkeen jälkeen LaatuPolku -järjestelmän ominaisuudet ja toiminnot siirretään Bolidenin sisäiseen TEAMS -ohjelmaan.

Auditoinnit

Bolidenin EHSQ -yksikön toteuttamat yritysauditoinnit aloitettiin hankkeen aikana. Auditointikäytäntö on vakiintunut ja jatkuu edelleen.

Vakuuttaminen

Hankkeessa selvitettiin Bolidenin ja urakoitsijoiden vakuutusturvaa. Selvitys osoitti puutteita vakuuttamisessa erityisesti urakoitsijoiden osalta. Varsin yleisesti esim. vastuuvakuutuksista puuttui laajennusosa. Urakoitsijan ja Bolidenin poikkeavat turvaohjeet vaikeuttavat myös vakuuttamista. Vakuutusten optimoinnilla saadaan myös merkittävät kustannussäästöt.

5. Hankkeen toteutus ja koordinaointi

Hankkeen toteutuksesta vastasivat seuraavat henkilöt ja asiantuntijat:

Organisaatio	Asiantuntija	Tehtävä
Boliden Kevitsa Mining Oy	Kaisa Mäkinen	Hankkeen johto
	Jari Savolainen	Työturvallisuus
	Pekka Alaräisänen	Työhyvinvointi
	Kai Heikkilä	Työturvallisuus
	Niko Oksanen	Työturvallisuus
BPM-Palvelut Oy	Tapani Tohka	Koordinaointi, terveystarkastus
	Pertti Korttejärvi	Työturvallisuus, LEAN Safety
	Jarmo Riski	Terveystarkastus, vireystila
	Reijo Jylhä	Valmennus ja tapahtumat
	Sami Jauhojärvi	Valmennusohjelmat, tapahtumat
	Tomi Hiltunen	Vakuutukset
	Jarmo Latvala	”Kunnolla Talveen” -tapahtuma
	Hannu Friman	”Kunnolla Talveen” -tapahtuma

6. Tiedottaminen

Boliden++ -hankkeesta on tiedotettu kaivosalueella sisäisesti Bolidenin ja urakoitsijoiden henkilöstölle. Lisäksi hankkeesta on tiedotettu yleisesti.

6.1. Sisäinen tiedottaminen

Hankkeen etenemisestä ja toimenpiteistä on tiedotettu sisäisesti Bolidenin ja aliurakoitsijayritysten johdolle, esimiehille sekä henkilöstölle. Tiedotuskanavana on käytetty seuraavia:

Henkilöstö

- työterveyshuollon tiedotteet henkilöstölle
- kyselypalautteet
- kyselyn ryhmäraportit ja yhteiset palautetilaisuudet
- yleinen infotaulu
- Kevitsalainen -henkilöstölehti (ks. linkki)
- terveys-, ja turvallisuustyöpajat

Bolidenin johto sekä konsernijohto

Bolidenin paikalliselle sekä konsernijohdolle on säännöllisesti tiedotettu hankkeen etenemisestä. Tiedottamisesta on vastannut EHSQ-yksikkö ja Johanna Holm (konsernitaso).

6.2. Ulkopuolinen tiedottaminen

- POHTO:n työsuojeluseminaari Oulussa 26 – 27.9.9.2019. [Katso ohjelma.](#)
- "Kunnolla Talveen" yleisötapahtuma Sodankylässä 29.10.2019. [Katso ohjelma.](#)
- Kevitsalainen lehti. [Katso artikkeli.](#)

Lisäksi hankkeesta on tiedotettu ja raportoitu Työsuojelurahastolle sekä eläkevakuutusyhtiö Ilmariselle ja tapaturmavakuutusyhtiö IF:lle.

7. Jatkotoimenpiteet

Seuraavassa yhteenveto Boliden++ -hankkeen jatkotoimenpiteistä Työsuojelurahaston hankeosion jälkeen.

Seurantakyselyt

Terveyskyselyn seuranta toteutetaan kevään 2020 aikana.

Auditoinnit

Boliden EHSQ -yksikkö jatkaa urakoitsijoiden auditointeja jatkuvana, säännöllisenä toimintana.

LEAN Safety 6S

LEAN Safety 6S -mukaista turvallisuuden kehittämistä jatketaan hankkeen jälkeen.

TEAMS -informaatiokanava

Vuoden 2020 aikana hankkeessa LaatuPolku -järjestelmässä pilotoidut toiminnot siirretään Bolidenin sisäiseen TEAMS -järjestelmään.

8. Lisätietoja

Lisätietoja Boliden++ kehittämishankkeesta antavat:

Boliden Kevitsa Mining EHSQ -yksikkö

Johanna Holm
EHSQ Manager
Boliden Kevitsa Mining EHSQ -yksikkö
johanna.holm@boliden.com

Hankkeen koordinaattori

Tapani Tohka
BPM-Palvelut Oy
tapani.tohka@bpmpalvelut.fi
+358415251726